

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2,350 คน ประกอบด้วยครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำนวน 1,058 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. 2559 : 1 - 8) และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 จำนวน 1,292 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. 2559 : 8 - 12)

2. **กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย** ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 330 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ถัดดาวัลย์ เพชร โรจน์ และคณะ. 2550 : 264) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร แต่ละสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 71 ข้อ โดยมีความอำนาจจำแนกระหว่าง .31 - .78 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 32 ข้อ โดยมีความอำนาจจำแนกระหว่าง .34 - .79 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัดหมายเวลาเพื่อรับแบบสอบถามกลับคืน

3. ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ใช้การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy})

2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) และแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และสภาพแวดล้อมและการบริการ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมวางแผน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.785 และการสนับสนุนของผู้บริหาร (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.722 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การร่วมปฏิบัติงาน (X_7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.685 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.658 การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.652 การร่วมตัดสินใจ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.548 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การร่วมรับผิดชอบ (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.112

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยสมการพหุคูณ เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มี 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ ได้แก่ การร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .83 หมายถึง ปัจจัยด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้ร้อยละ 69 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และได้สมการในการพยากรณ์หรือสมการถดถอย ดังนี้

สมการพหุคูณการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = a_1 + b_2X_2 + b_3X_3$$

$$= .88 + .53X_2 + .29X_3$$

สมการพหุคูณการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = \beta Z_{x_2} + \beta Z_{x_3}$$

$$= .55Z_{x_2} + .36Z_{x_3}$$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะสถานศึกษาประกอบด้วยบุคลากรที่หลากหลาย และการที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและพึงปฏิบัติ เป็นไปตามแนวความคิดของ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2548 : 13) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพนักงานในการตัดสินใจในองค์กรทั้งที่เป็นเรื่องปกติและเรื่องสำคัญ พนักงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย แก้ปัญหา และทำการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อทั้งองค์กร และงานของเขา ทำให้มั่นใจว่าองค์กรของตนเองอยู่ในเป้าหมายในรูปของการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่เขาให้บริการ สอดคล้องกับ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551 : 1) ที่กล่าวว่า การทำงานในองค์กรจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อมุ่งประโยชน์แก่องค์กร เพราะในความเป็นจริงองค์กรส่วนมากมักประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันจำนวนมาก และความแตกต่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลในองค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญาพัชร พงษ์ดี (2558 : 183 - 193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนในภาพรวม ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ดาบชัย ช่วงทิพย์ (2555 : 55 - 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 16 อำเภอกุศุดบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 16 อำเภอกุศุดบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และสภาพแวดล้อมและการบริการ ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอน

จำเป็นจะต้องมีการส่งเสริมกิจกรรม สภาพแวดล้อม และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามแนวความคิดของ ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 66) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นวิธีการ กลวิธีในการใช้ความพยายามของครูที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่วางไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยต้องบูรณาการส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและกลมกลืนกับหลักการ ทฤษฎี ความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้เรียน ผู้สอน สื่อ รูปแบบ วิธีการ ศิลป์การสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ในช่วงเวลาขณะที่สอนได้อย่างดี สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553 : 3) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ บำรุง มีนา (2552 : 59 - 65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของบุคลากรสายผู้สอน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 อำเภอเชียงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคลากรสายผู้สอนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น และเข้าใจดีเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลายรูปแบบเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนมีการนำแนวคิดเรื่องบูรณาการมาใช้เป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับ ปุณศรี นิลพัฒน์ (2558 : 104 - 114) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การร่วมปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมตัดสินใจ และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การร่วมรับผิชอบ ทั้งนี้ปัจจัยเชิงใจที่มีความสัมพันธ์ที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการร่วมวางแผน การสนับสนุนของผู้บริหาร และการร่วมปฏิบัติงาน น่าจะเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบาย และหลักสูตรของสถานศึกษา จะทำให้การดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน และตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ (2542 : 127) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วม ในการตั้งเป้าหมายด้วยตัวของเขาเอง ก็ถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการมีส่วนร่วมทางสมองหรือทางความคิด เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือโครงการนั้นบรรลุ นอกจากนั้นยังเกิดความรู้สึกของการเป็นเจ้าของในเป้าหมายหรือโครงการ ดังนั้นเมื่อถึงภาคปฏิบัติเขาก็จะมีแรงจูงใจ และกระตือรือร้นให้งานบรรลุตามที่เขาได้มีส่วนกำหนด ขึ้นมานั้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 2) ที่กล่าวถึง วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยให้ เป็นรูปแบบการบริหารงานที่มีบุคคลหลาย ๆ คน เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิชอบ ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ กะปะเงิน (2550 : 71 - 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีการรับรู้สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องของการกำหนดนโยบายการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบการนิเทศและช่วยเหลือ และการกำกับ ติดตาม และประเมินการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับการสนับสนุนของผู้บริหาร เป็นการทำที่ผู้บริหารให้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ พร้อมทั้งมีส่วนช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทำให้ รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา เป็นไปตามแนวความคิดของ ฌ็อง-ฌัก กูแซ็ง (2551 : 82-84) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีของมาสโลว์ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์และความผูกพันกับบุคคลอื่น ตลอดจนได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้รับการตอบสนอง และได้หลักประกันว่าเขาสามารถจะดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย เขาก็จะเข้าเป็นสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะการยอมรับและการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากภายในองค์กร ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่ม

สอดคล้องกับ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972 : 204 ; อ้างถึงใน ปณิศา มีจินดา, 2553 : 162) ที่กล่าวว่า มนุษย์ต้องการมีสัมพันธภาพ และความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ สมนทร นาควารี (2559 : 76 - 85) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 31 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 31 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับการร่วมปฏิบัติงาน จะเป็นการมีส่วนร่วมกันในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวความคิดของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 9) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน จะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพ เกิดความมีน้ำใจ และความจงรักภักดีต่อ หน่วยงาน ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน มีความเป็นไปได้อย่างสูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2550 : 206 - 207) ที่กล่าวว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกันร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร โดยมีหลักของการมีส่วนร่วมในองค์กรจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ชูดิพนธ์ นามวงศ์ (2556 : 80-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายประถมศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรมีความจริงใจและร่วมมือกันอย่างจริงจัง และควรมีผู้ประสานงานในแต่ละฝ่ายงานเพื่อความสะดวกในการวางแผนการดำเนินงาน และในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน วิธีการที่ได้ตัดสินใจร่วมกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาจากการค้นพบปัญหาต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามแผน เลือกลงแนวทางในการปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพ

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ด้วยสมการพหุคูณ เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า มี 2 ปัจจัยที่ร่วมกันส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ คือ การร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร น่าจะเป็นเพราะการที่ครูได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้นั้นจะทำให้ครูสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานและ

เป้าหมายที่ต้องการให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ ไมเออร์ (Maier. 1963 : 115) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะของการส่งเสริมหรือสนับสนุนความคิดที่เป็นอิสระ การวิเคราะห์ปัญหา การเลือกเป้าหมาย การวางแผน และการจัดตารางการทำงาน สอดคล้องกับ สมยศ นาวิกาน (2549 : 420) ที่กล่าวว่า องค์การจะต้องมีนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจนและสามารถทำให้พนักงานปฏิบัติตัว ได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ซึ่งนโยบายที่ดีจะส่งเสริมให้พนักงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ถ้าบุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการทำงานเอง จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554 : 18) ที่กล่าวว่า การที่ครูผู้สอนจะออกแบบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้แก่นักเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง ส่วนการสนับสนุนของผู้บริหาร จะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้ เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้นั้น ทำให้ครูมีกำลังใจ และความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กอญ์ (Goin. 1992 : 378 ; อ้างถึงใน ภาวดี อนันต์นาวิ. 2552 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียนตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ที่อยู่ในลักษณะการเป็นเจ้าของร่วมกันและมีส่วนร่วมทั้งในการเตรียมการวางแผนของโรงเรียน การฝึกอบรม การนำไปปฏิบัติ และการชำระรักษาไว้ให้มั่นคงในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน จะส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ ชัชพงศ์ มีแก้ว (2557 : 63 - 66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำห้วย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรตระหนักในเรื่องการมีส่วนร่วม โดยบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับ สุวรรณี เนินทอง (2558 : 82 - 90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขต ท่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 42 พบว่า แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันประชุมวางแผนหาแนวทางการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงนำความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับการสนับสนุนของผู้บริหาร เป็นการที่ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับครูในสถานศึกษา ทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ สวานเบิร์ก (Swansburg, 1996 : 8) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารให้การยอมรับ ให้ความไว้วางใจ สนับสนุนช่วยเหลือ ฝึกอบรม ให้อำนาจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กรและให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการบริหารงานแก่ผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 15 - 17) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความเป็นผู้นำที่สนใจในสิ่งที่เป็นไปได้และสิ่งที่ตนเองและผู้อื่นต้องการให้บรรลุ มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมขององค์กรด้วยกำลังกาย กำลังใจ และนำความเข้มแข็งในความต้องการปณิธาน และความกระตือรือร้นไปสู่งาน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 34 - 35) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ลูเนนเบิร์ก และเอิร์นสไตน์ (Lunenburg and Ormstein, 2004 : 318) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จจำนวน 149 โรงเรียน ในรัฐแมสซาชูเซต โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง พบว่า ร้อยละ 75 ของผู้บริหารอธิบายว่าตนเองเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง กล่าวคือเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทรัพยากรให้เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ อนงค์ อัจจงทอง (2557 : 70 - 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และในด้านการไว้วางใจกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับ จิรนนท์ นุ่นชูกัน (2557 : 89 - 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียน นิเทศ และประเมินผลการพัฒนาครู

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหารมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา และให้ความไว้วางใจ เชื่อมั่น พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้อง สามัคคี และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีกับสถานศึกษาต่อไป

2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมรับผิดชอบ และการร่วมปฏิบัติงาน เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนที่ทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การที่ครูได้มีส่วนร่วมในการรับรู้เป้าหมาย ทำให้เกิดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา มีความรู้สึกร่วม และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู
2. ควรศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยด้านสนับสนุนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา